

WACŁAW RZYSKO

Protokół z posiedzenia Rady Pedagogicznej Prywatnego Gimnazjum Kupieckiego Wacława Rzyckiego w Mińsku Mazowieckim, przy ul. Kościuszki 8, odbytego w dniu 31 maja 1944 r.
o godzinie 15.00

Obecni:

prof. Wacław Rzycko – przewodniczący

prof. prof. Betley Marian Józef

Benko Marian

Cieślak Regina

Dramińska Irena

Dramiński Aleksander

Kuraciński Bolesław

Nowicki Józef

Szymkiewicz Maria

Zwierz Stanisław

Nieobecni:

ksiądz Fatek Jan

prof. Janiszewski Henryk

Temat obrad:

Sprawozdanie p. dyrektora dotyczące zabrania uczniów przez władze policyjne

Sprawa dalszej pracy w szkole

Dokończenie programu w klasach I, II, III i IV

Plan zakończenia roku szkolnego

Tematy egzaminacyjne klas drugich

Ad 1. W dniu 22 maja 1944 o godzinie 10.40 wtargnęli na teren szkoły przedstawiciele miejscowych władz policyjnych w składzie: czterech żandarmów (w tym jeden podporucznik, dwóch sierżantów i jeden szeregowy) i czterech posterunkowych policji. Gmach szkolny otoczono i po posegregowaniu uczniów i uczennic według wzrostu i wieku zabrano do miejscowego Urzędu Pracy (Arbeitsamtu) następujące osoby:

z klasy Ia

1. Bykowska Maria

2. Czajka Stanisława

3. Jurkowski Wacław

4. Karżan Romana

5. Paszkowska Alicja

6. Przygodzki Henryk

7. Stelmach Tadeusz

8. Wąsowska Henryka

9. Zientara Zbigniew

z klasy IIb

1. Arażny Kazimierz

2. Bartnicka Irena

3. Drózdź Władysław

4. Gutowski Jerzy

5. Jarząb Jan

6. Kamiński Zdzisław

7. Kieliszczyk Tadeusz

8. Kossakowski Józef

9. Kowalczyk Bernard

10. Kurdej Tadeusz

11. Majszyk Irena

12. Rzyśko Jan

13. Sikorski Stanisław

14. Strzelec Tadeusz

15. Wasilewski Lucjan

Z klasy I kupieckiej Obowiązkowej Szkoły Zawodowej:

1. Barankiewicz Helena

2. Kopczyński Marian

3. Kozłowska Henryka

4. Mazek Eugenia

5. Mazurek Teresa

6. Murawska Zdzisława

7. Olten Janina

9. Rudnicki Marian

10. Sójcik Sabina

10. Zagrabska Krystyna

11. Zawadzka Kazimiera

12. Zawadzka Stanisława

13. Żórawska Jadwiga

Dwukrotna interwencja miejscowego radcy szkolnego (powiadomionego natychmiast o tym fakcie przez p. dyrektora) w Urzędzie Pracy nie odniosła absolutnie żadnego skutku.

W pierwszej rozmowie telefonicznej Urząd Pracy zakomunikował, że o niczym nie wie (uczniowie jeszcze nie byli odtransportowani). Podczas powtórnej rozmowy, gdy uczniowie byli już dostarczeni Urzędowi Pracy, odpowiedziano, że jest to akcja żandarmerii, skoro jednak uczniów tych powierzono Urzędowi Pracy, musi się nimi zająć. Na skutek interwencji radcy szkolnego w starostwie przyobiecano mu, że o godzinie 15.00 sprawa zostanie wyjaśniona na konferencji starosty z radcą szkolnym z udziałem przedstawiciela żandarmerii i Urzędu Pracy. Tymczasem o godzinie 14.30 zabrani uczniowie zostali odwiezieni do Warszawy do punktu zbornego przy ulicy Skaryszewskiej 16.

O godzinie 16.00 zakomunikowano p. dyrektorowi w Urzędzie Szkolnym, że jest to akcja represyjna za zaszły ostatnio wypadek zabójstwa urzędnika niemieckiego. Radca szkolny zaznaczył, że on w Warszawie interweniować nie będzie i nie radzi również czynić tego p. dyrektorowi. Mimo to 23 maja p. dyrektor zaopatrzony w listę i zaświadczenie dla każdego zabranego ucznia podpisane przez radcę szkolnego, udał się do Wydziału Szkolnictwa Zawodowego szefa dystryktu w Warszawie z prośbą o interwencję w tej sprawie w Wydziale Pracy. Kierownik Wydziału Pracy zaświadczenie przyjął i kazał dyr. Rzyśko zgłosić się o godzinie 14.00, mówiąc, że w międzyczasie skomunikuje się z biurem Urzędu Pracy w Mińsku. Odpowiedź, jaką uzyskał p. dyrektor była identyczna z otrzymaną w Mińsku, z ostrzeżeniem że „dyr. Rzyśko powinien być natychmiast aresztowany, bezczelnie nie interweniować i spacerować po biurach urzędu dystryktu”.

W ten sposób nie tylko nikogo nie zwolniono, ale uniemożliwiono jakąkolwiek dalszą interwencję. Sprawę należało uznać za przegraną.

Ad 2. Powstaje pytanie: czy szkołę prowadzić dalej i jeśli tak, jakie dodatkowe środki ostrożności należy zastosować.

Odpowiedź radcy szkolnego na podobne pytanie p. dyrektora brzmiała: – Szkołę prowadzić pan musi, bo w przeciwnym wypadku w myśl rozporządzenia zmuszony byłby pan dostarczyć mi listę pozostałych uczniów, którą ja z kolei posłałbym do Urzędu Pracy.

– A czy drugi raz podobny wypadek nie zdarzy się? – zapytał p. dyrektor. – Sądzę, że do końca tego roku szkolnego chyba nie.

Wobec powyższego postanowiono wznowić lekcje z dniem 30 maja dla klas Ia, Ib (albo tzw. pierwszej kupieckiej) IIa i IIb. Lekcji w klasach tajnego nauczania III i IV do końca roku postanowiono nie wznowiać, gdyż klasy te (najstarsza młodzież) są najbardziej narażone na niebezpieczeństwo zabrania.

Ad 3. Prowadząc lekcje w klasach pierwszych i drugich wykładowcy będą mogli wykończyć przepisowy program. Klasom III i IV postanowiono dostarczyć brakujący materiał naukowy (podany w możliwie najprzystępniejszej formie) przepisany na maszynie w ilości jedna sztuka na dwie osoby, by uczniowie opanowali go w domu. Ewentualnych informacji będzie udzielał każdy wykładowca u siebie w domu w określonych godzinach. Po 20 czerwca będą przeprowadzone egzaminy końcowe.

Projekt nauki kompletowej w tych klasach odrzucono z uwagi na wielką trudność wyszukania odpowiednich mieszkań i na zaostrzoną sytuację w mieście.

Ad 4. Terminy zakończenia roku szkolnego ustalono jak niżej.

17 czerwca – koniec lekcji

19 czerwca – egzaminy pisemne klas II

24 czerwca – sesja dla dopuszczenia do egzaminów ustnych

26 czerwca – 1 lipca egzaminy ustne dla klas II

4 lipca – zakończenie roku i rozdanie świadectw

Ponieważ zarówno egzaminy pisemne, jak i ustne odbywać się będą w godzinach 8.00 – 13.00, godziny popołudniowe po 20 czerwca poświęcone zostaną na egzaminy dla klas III i IV.

Na tym posiedzenie rady o godzinie 17.45 zakończono.